

BESCHIKBARE TIJD VERSUS BENODIGDE TIJD

Door Victor A.C. Remouchamps. Luitenant-kolonel der Artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist.

Inleiding

Beschikbare tijd versus Benodigde Tijd. Hoeveel tijd krijgt een strijdmacht, om gevechtskracht te kunnen ontplooiën met goed opgeleide en bewapende eenheden, en hoeveel tijd heeft die strijdmacht nodig bij een concrete dreiging om te voorkomen dat een samenleving (tijdelijk) in diepe ellende wordt gedompeld. Het is een gegeven dat zo oud is als de wegen die naar Rome leiden. Vaak wordt bij gevechtsacties op papier een gewogen afweging tussen beide tijdgrootheden nauwelijks gemaakt. Het is maar een papieren uitdaging die pas op hogere niveaus echt relevant wordt.

De Baltische staten worden echter de laatste jaren herhaaldelijk geconfronteerd met de materialisering van die papieren uitdaging. Zij stellen zich frequent de vraag waar ze tijdwinst kunnen behalen om te voorkomen dat de volgelingen van Putin al voor de poorten van hoofdsteden en havens staan, voordat de noodzakelijke eigen gevechtskracht aan de grenzen gereed is om het gevecht aan te gaan. De vraag is echter ook vanuit welke richting die militaire dreiging het meest waarschijnlijk is en welke instrumenten de NAVO in zijn gereedschapskist heeft om die dreiging te ontmantelen.

Bedenk een list!

Militaire optie

In reeds gepubliceerde artikelen in *Carré* is de kwetsbaarheid van de Baltische staten helder uiteengezet, waarbij ook werd vastgesteld dat de dreiging van een Russische greep naar (een van) de Baltische staten nog niet groot is, maar ook werd benadrukt dat *de drie landen wel rijp gemaakt kunnen worden voor een dergelijke dreiging*.¹ D.w.z. rijp om toe te geven of zich te verdedigen... Een ander artikel² waarschuwt dat *“.....inspanningen voor een gezamenlijke strijdmacht weliswaar op tafel liggen, maar nog niet hebben geleid tot daadwerkelijke herkenbare activiteiten. Interoperabiliteit lijkt nog steeds een woord zonder betekenis in nationale encyclopedieën te zijn. Zoals het er nu uit ziet blijven de Baltische staten de komende jaren afhankelijk van de kracht en de wil van buurlanden en in mindere mate van de intenties en bereidwilligheid van de NAVO.....”*

Experts denken dat in totaal voor een adequate afschrikking ten minste 7 zware brigades nodig zijn en de drie Baltische staten kunnen zelf in tijd van oorlog ongeveer vier brigades ophoesten. De ontbrekende gevechtskracht zal dus aan andere NAVO-bronnen onttrokken moeten worden en

daar hangt een prijskaartje van \$2,7 miljard aan.

¹ Artikel *“ Zijn de Baltische staten het volgende slachtoffer van Russische expansie”* , Carré 3, 2015

² Artikel *“ De Militaire Toestand in Oost Europa”* , Carré 5, 2015.

Een van de opties om een eventuele inval vanuit Oost Pruisen te kunnen frustreren, is het sluiten van de Suwalki doorgang.

De “*Suwalki Gap*” is een strook land met een breedte van 65 kilometer, dat de grens vormt tussen Oost Pruisen en Belarus, de trouwe bondgenoot van Rusland. Afsluiting is mogelijk door gevechtskracht noord en zuid – Litouwen en Polen – van de doorgang, hetzij permanent dan wel op een uitermate krappe *closure rate*,³ te ontplooiën ....” Een tweede optie is het opvoeren in termen van aantal en frequentie van *NATO air policing* activiteiten vanaf het vliegveld Siauliai en het versterken van de 3-D beveiliging van deze basis. Een derde optie is het uitbreiden van vlootbezoeken aan de havens van de drie Baltische staten. Onlangs is een NAVO flottielje van drie oorlogsschepen in Riga, Letland, aangekomen voor een vlootbezoek.⁴

Intussen heeft de USA een aantal militaire maatregelen genomen om Putin er van te overtuigen dat een eventuele greep naar (een van) de Baltische staten een kostbare onderneming zal zijn. Die maatregelen strekken zich voorlopig uit van het instellen van een *struikeldraad-lichtsein* functie in de vorm van het stationeren van (het materieel van) een US eenheid ter sterkte van een compagnie (150 man) in elk van de Baltische staten en het ontplooiën van een US bataljon (800 man) in Polen, Roemenie en Bulgarije.⁵ Daarnaast heeft de USA besloten om een US Tankbrigade te *earmarken* om die lichte gevechtseenheden te versterken en die gevechtskracht op rotatiebasis te stationeren in (een van) de Baltische staten en Polen. Begin juni 2016 is het eerste materieel⁶ in Gaiziunai aangekomen. Generaal Hodges, SACEUR, gaf voor dat laatste besluit de volgende toelichting “*Russia would like to destroy EU's unity and NATO's unity, create weakness and division, and I think they (Russia) will continue to do so. They want to be treated as a superpower. Russia should act as a superpower - to be responsible and looking for a way to reduce tensions in the region..*”.

CV90

Boxer

Pantserhouwitser 2000

Ook bij de Baltische staten en in Polen is inmiddels enige beweging te bespeuren. Formeel heeft Estland aan de NAVO gevraagd *Patriot* systemen op haar grondgebied te stationeren⁷ om een eventuele luchtdreiging vanuit het oosten in te kapselen. In feite blijft die luchtverdediging beperkt tot korte afstand “*Short Range Air Defence*” wapensystemen zoals de Zweedse RBS 70. Litouwen heeft intussen (bescheiden) geïnvesteerd in het

³ De tijd tussen ontvangst van de opdracht en het effectief ingrijpen in het missiegebied.

⁴ *Standing NATO Maritime Group 1* (SNMG1)

⁵ De benodigde gevechtskracht wordt onttrokken uit 173ste *Airborne Brigade*, gestationeerd in Vicenza (Italië).

⁶ 70 stuks materieel van het 2de eskadron waaronder *Stryker* gevechtsvoertuigen van het 2de Cavalerieregiment.

⁷ Estland, heeft net zoals de twee andere Baltische staten nauwelijks *Air Defence* capaciteit om de overmacht van de Russische luchtmacht het hoofd te kunnen bieden.

opwaarderen van de gevechtskracht van de Litouwse grondcomponent nl. aanschaf van de 18 stuks Duitse Pzhb 2000 vuurmonden (ongeveer een West-Europese artillerie- afdeling), 88 Boxers en veertig CV 90. Dat materieel zal worden gebruikt om de gevechtskracht van de bestaande “*Izeren Wolf*” brigade te verhogen en voor het vullen van een nog op te richten tweede pantserinfanteriebrigade. Die gevechtskrachtverhogende maatregelen zijn nog steeds onvoldoende. Polen, het buurland van Litouwen, heeft in april van dit jaar besloten tot oprichting van een vrijwilligerskorps van 35.000 man, dat in de structuur van de Poolse landmacht zal worden geïntegreerd. Bovendien heeft de Poolse regering besloten de landstrijdkrachten met nog eens 50.000 man te versterken.

Het lijken signalen te zijn dat de Baltische staten en Polen mede door de US militaire maatregelen er van overtuigd zijn geraakt dat de Suwalki optie een haalbare kaart is. De effectiviteit van deze maatregelen blijft echter afhankelijk van de *closure rate* en de tijd die Putin geeft. Dat laatste is mede afhankelijk van gevechtsgereede Russische gevechtskracht op korte afstand van één van de Baltische staten.

Natuurlijk heeft het Kremlin furieus gereageerd op deze troepenverplaatsing naar locaties dicht bij het Russische hartland. Zij betitelen die Amerikaanse activiteiten als “*de meest agressieve stap van het Pentagon*” sinds het einde van de Koude Oorlog. Hoewel de Amerikanen herhaaldelijk wijzen op het kleinschalige karakter en de struikeldraad-lichtsein functie, heeft de Russische generaal Yuri Yakubov⁸ verklaard dat Moskou geen andere keuze overblijft dan “*zijn Westelijke Front grenzend aan de meest westelijke Baltische Staat Litouwen te versterken*”. In concreto, het versterken van de bescheiden Russische troepenmacht in Kaliningrad. In het verlengde daarvan is het 1ste Garde tankleger heropgericht en worden drie nieuwe tankdivisies opnieuw geoperationaliseerd om die in het Militaire District West te stationeren. In Oost Pruisen staat inmiddels een gevechtskracht van 90.000 man gereed om Putin s territoriale claims uit te voeren.

Niet-militaire opties.

Die afschrikking kan worden vergroot door de militaire opties te combineren met niet-militaire maatregelen. Maatregelen die inhoud te geven aan het motto “*een lege beurs en een lege maag leiden tot revolte*”. Een paar van die maatregelen, opgelijnd in een willekeurige volgorde, kunnen zijn

- Complete bevriezing en/of confisqueren van bezittingen van Russische firma’s en bedrijven, en van eigendommen van Russische oligarchen, die in het Westen zijn ondergebracht;
- Uitsluiten van Rusland uit SWIFT (*Society of Worldwide Interbank Financial Telecommunication*) waardoor Russische banken uitgesloten kunnen worden van grensoverschrijdend geldverkeer;
- Uitvoeren van cyberaanvallen op communicatie- en datanetwerken, waardoor o.m. ATM’s niet meer functioneren en het Russische toerisme naar het buitenland aan banden gelegd kan worden;
- Frustreren van de scheepvaart van en naar Middellandse Zee, Zwarte Zee en Noordelijke Poolzee, waardoor het goederenverkeer over water wordt verstoord,

---

⁸ Hij heeft zelfs voorgesteld om in de Russische militaire doctrine het onderwerp “*pre-emptive strikes*” opnieuw op te nemen.

Wanneer de leidende Westerse politici er in slagen Putin er van te overtuigen dat zij bereid zijn om bovengenoemde maatregelen te treffen, indien Putin overweegt een vinger uit te steken naar een van de Baltische staten, is het de vraag of Putin en zijn *inner circle* bereid zijn om hun dreigementen richting Baltische staten te materialiseren. In ieder geval wordt door het treffen van die gecombineerde maatregelen de beschikbare tijd voor het gevechtsgereed maken en ontplooiën van Westerse gevechtskracht verruimd en de benodigde tijd verkleind.

Wakker geschud?

Het lijkt er op dat de Westerse wereld wakker is geworden en zich realiseert dat voorkomen beter is dan genezen. Het lijkt er ook op dat Westerse politici inderdaad proberen Putin duidelijk te maken dat een inval in de Baltische staten een kostbare onderneming op de korte en lange termijn is. Door die pogingen proberen ze de *closure rate* van hun gecombineerde strijdmacht te verkleinen en de kans op succes te vergroten. Het is echter nog maar de vraag of Putin daarvan onder de indruk zal zijn. De geschiedenis heeft helaas herhaaldelijk onderstreept dat autocratische leiders bij hun beslissingen zelden gedreven worden door logica. De invallen in Georgië, de Krim en het oosten van de Oekraïne hebben dit bevestigd.